Дэпартамент па архівах і справаводству
Міністэрства юстыцыі Рэспублікі Беларусь

Аддзел выкарыстання
дакументаў і інфармацыі

КАЛЯНДАР
ЗНАМЯНАЛЬНЫХ І ПАМЯТНЫХ ДАТ
ПА ГІСТОРЫІ БЕЛАРУСІ

НА 2014 ГОД

Мінск, 2013

1040 гадоў назад (974) паводле Віцебскага летапісу кіеўскай княгіняй Вольгай заснаваны Віцебск

995 гадоў назад (1019) у пісьмовых крыніцах упершыню ўпамінаецца Брэст (Берасце, Бярэсце)

970 гадоў з пачатку будаўніцтва (1044) у Полацку Сафійскага сабору (будаўніцтва скончана ў 1066 г., паводле іншых звестак пабудаваны ў 1050 – 1060 гг.)

970 гадоў з часу княжання (1044 – 1101) у Полацку Усяслава Брачыславіча, празванага Чарадзеем

970 гадоў назад (1044) у пісьмовых крыніцах упершыню ўпамінаецца Навагрудак (Новогород, Новогородок)

955 гадоў назад (1059) у летапісах упершыню ўпамінаецца Копысь як горад Полацкага княства (цяпер гарадскі пасёлак у Аршанскім раёне Віцебскай вобласці)

910 гадоў з часу першага летапіснага ўпамінання (1104) аб Мінску як цэнтры Мінскага княства

910 гадоў з дня нараджэння Еўфрасінні Полацкай (свецкае імя Прадслава) (каля 1104 – 1173), беларускай асветніцы, ігуменні Полацкага манастыра св. Спаса

855 гадоў назад (1159) у летапісах упершыню ўпамінаецца Чачэрск

785 гадоў назад (1229) заключаны гандлёвы дагавор Смаленскага, Віцебскага і Полацкага княстваў з Рыгаю і вострававам Готланд (“Смаленская гандлёвая праўда”)

740 гадоў назад (1274) у пісьмовых крыніцах упершыню ўпамінаецца Капыль

730 гадоў назад (1284) войскі літоўскага князя Рынгальда разграмілі мангола-татарскія войскі каля вёскі Магільна (цяпер Уздзенскі раён Мінскай вобласці)

600 гадоў назад (1414) у пісьмовых крыніцах упершыню ўпамінаецца Глыбокае

575 гадоў назад (1439) у пісьмовых крыніцах упершыню ўпамінаецца Лепель

570 гадоў назад (1444) Гродна атрымаў поўнае самакіраванне паводле магдэбургскага права

560 назад (1454) у пісьмовых крыніцах упершыню ўпамінаецца Стары Мядзел (цяпер г. Мядзел Мінскай вобласці)

520 гадоў назад (1494) горад Высокае атрымаў самакіраванне паводле магдэбургскага права

520 гадоў назад (1494) у пісьмовых крыніцах упершыню ўпамінаецца Косава (Косаў)

515 гадоў назад (1499) Мінск атрымаў самакіраванне паводле магдэбургскага права

510 гадоў з часу ўтварэння (1504) Полацкага ваяводства

510 гадоў назад (1504) у пісьмовых крыніцах упершыню ўпамінаецца в. Будслаў (Буда, Буцлаў, Будцлаў) Мядзельскага раёна

500 гадоў назад (1514) у пісьмовых крыніцах упершыню ўпамінаюцца Мёры

485 гадоў з часу ўвядзення (1529) Першага Статута Вялікага княства Літоўскага, збора законаў айчыннага феадальнага права

480 гадоў назад (1534) у пісьмовых крыніцах упершыню ўпамінаецца Сянно

445 гадоў назад (1569) Радашковічы і Дзісна атрымалі самакіраванне паводле магдэбургскага права

440 гадоў з часу заснавання (1574) у Вільні друкарні братоў Мамонічаў (дзейнічала да 1623 г.)

440 гадоў з часу выдання (1574) Сымонам Будным у мяст. Лоск каля Валожына Новага Запавету з прадмовай, каментарыямі і заўвагамі

435 гадоў назад (1579) Гродна стаў рэзідэнцыяй караля Польскага і Вялікага князя Літоўскага Стэфана Баторыя

425 гадоў назад (1589) Кобрын і Пружаны атрымалі самакіраванне паводле магдэбургскага права

415 гадоў назад (1599) у пісьмовых крыніцах упершыню ўпамінаецца Вілейка

385 гадоў назад нарадзіўся Сімяон Полацкі (сапр. Пятроўскі–Сітніяновіч Самуіл Емяльянавіч) (1629 – 1680), беларускі і рускі грамадскі і царкоўны дзеяч, пісьменнік, публіцыст і педагог

380 гадоў назад (1634) Чавусы і Бешанковічы атрымалі самакіраванне паводле магдэбургскага права

380 гадоў з дня нараджэння Казіміра Лышчынскага (1634 – 1689), беларускага мысліцеля

315 гадоў з пачатку (1699) выдавецкай дзейнасці беларускага асветніка Іллі Капіевіча (Капіеўскага) у Амстэрдаме (Галандыя)

290 гадоў назад (1724) створана Нясвіжская капэла Радзівілаў (існавала да 1809 г.)

285 гадоў назад (1729) заснавана Пінская друкарня (існавала да 1746 г.)

245 гадоў назад (1769) у в. Бабоўня (Капыльскі раён) заснавана суконная мануфактура

245 гадоў з пачатку дзейнасці (1769) у Гродна тэатра Тызенгаўза (дзейнічаў да 1780 г.)

245 гадоў з часу заснавання (1769) шклозавода "Залессе" (першапачаткова існаваў як шкляная мануфактура ў мяст. Ілля, з 1855 г. пераведзена ў в. Залессе)

240 гадоў назад (1774) у Гродна створана музычна-тэатральная школа Тызенгаўза (існавала да 1780 г.)

220 гадоў назад нарадзіўся Баршчэўскі Ян (1794, паводле іншых крыніц 1790, ці 1796 – 1851), беларускі і польскі пісменнік, выдавец, адзін з пачынальнікаў новай беларускай літаратуры

220 гадоў з пачатку паўстання (1794) у Польшчы, Беларусі і Літве пад кіраўніцтвам Тадэвуша Касцюшкі

220 гадоў з часу ўтварэння (1794) Віленскага генерал-губернатарства (існавала да 1912 г.)

210 гадоў з дня нараджэння Гарбачэўскага Мікіты Іванавіча (1804 – 1879), беларускага архівіста, мовазнаўца, педагога

210 гадоў назад (1804) завершана будаўніцтва Агінскага канала, які злучыў водныя сістэмы рэк Нёмана і Дняпра

205 гадоў з часу заснавання (1809) у Магілёве першай у Беларусі метэаралагічнай станцыі

205 гадоў назад (1809) у Магілёве на базе галоўнага народнага вучылішча адкрыта першая гімназія

200 гадоў назад нарадзіўся Гашкевіч Іосіф Антонавіч (1814 – 1872), дыпламат, мовазнаўца, даследчык Японіі і Кітая

190 гадоў з часу выдання (1824) "Беларускага архіва старажытных грамат", першага зборніка дакументаў па гісторыі беларускіх зямель

185 гадоў з пачатку дзейнасці (1829) Беларускай навучальнай акругі

180 гадоў назад (1834) у Віцебску адкрылася настаўніцкая семінарыя, спецыяльная навучальная ўстанова па падрыхтоўцы настаўнікаў прыходскіх вучылішч і падрыхтоўчых класаў гімназіі (закрыта ў 1839 г.)

175 гадоў назад (1839) скончана будаўніцтва Аўгустоўскага канала, які злучыў водныя сістэмы рэк Нёмана і Бебжы (басейн Віслы)

175 гадоў назад (1839) заснавана метэаралагічная станцыя ў Гродна

155 гадоў назад (1859) уведзена ў эксплуатацыю першая ў Беларусі тэлеграфная лінія Мінск – Бабруйск

150 гадоў назад (1864) заснавана Маладзечанская настаўніцкая семінарыя (існавала да 1920 г.)

145 гадоў назад (1869) пачалося будаўніцтва Маскоўска-Брэсцкай чыгункі (скончылася ў 1878 г.)

145 гадоў назад нарадзіўся Богуш- Сестранцэвіч Станіслаў Станіслававіч (1869 – 1927), беларускі жывапісец і графік

140 гадоў назад (1874) у Гомелі заснаваны галоўныя механічныя майстэрні Лібава-Роменскай чыгункі (у далейшым Гомельскі вагонарамонтны завод, цяпер закрытае акцыянернае таварыства "Гомельскі вагонабудаўнічы завод")

135 гадоў назад (1879) заснавана Нававеліцкая запалкавая фабрыка "Везувій" (з 1944 г. Гомельскі фанерна-запалкавы камбінат, з 1971 г. уваходзіць у Гомельскае вытворчае дрэваапрацоўчае аб'яднанне, цяпер прыватнае вытворчае ўнітарнае прадпрыемства "ФСК" на правах структурнага падраздзялення адкрытага акцыянернага таварыства "Гомельдрэў")

130 гадоў з часу ўводу ў эксплуатацыю (1884) чыгуначнай лініі Вільня – Пінск

130 гадоў з часу пабудовы (1884) Пінскага параходабудаўнічага завода (з 1939 г. суднарамонтны завод, з 1961 г. суднабудаўніча-суднарамонтны завод, з 1988 г. у складзе вытворчага аб'яднання "Белсуднабудрамонт", з 2000 г. рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства "Пінскі ордэна Знак Пашаны суднабудаўніча-суднарамонтны завод", цяпер адкрытае акцыянернае таварыства "Пінскі ордэна Знак Пашаны суднабудаўніча-суднарамонтны завод")

130 гадоў назад нарадзіўся Кумельскі Уладзімір Уладзіміравіч (1884 – 1939), акцёр і рэжысёр, заснавальнік Рускага драматычнага тэатра Беларусі, заслужаны артыст Беларусі, заслужаны дзеяч мастацтваў Беларусі

125 гадоў назад нарадзіўся Рафальскі Міхаіл Фадзеевіч (1889 – 1937), рэжысёр яўрэйскага тэатра, педагог, народны артыст Беларусі

120 гадоў з часу заснавання (1894) у мястэчку Альбярцін Слонімскага павета і маёнтку Лахозва Навагрудскага павета шоўкакруцільных фабрык

115 гадоў назад нарадзіўся Засецкі Пётр Іванавіч (1899 – 1941), рускі і беларускі спявак, народны артыст Беларусі

115 гадоў назад (1899) заснавана Мінская абласная бібліятэка імя А.С. Пушкіна (адкрыта 25 снежня 1900 г.)

110 гадоў назад (1904) у Брэсце адкрыта жаночая гімназія

105 гадоў назад (1909) у Брэсце быў адкрыты першы кінематограф

105 гадоў назад (1909) пачалося выданне "Минской старины", зборніка дакументаў, навуковых прац і артыкулаў па гісторыі, археалогіі і этнаграфіі Беларусі

105 гадоў назад (1909) пачалося выданне "Полоцко-Витебской старины", зборніка дакументаў, навуковых прац і артыкулаў па гісторыі Беларусі

105 гадоў з пачатку дзейнасці (1909) настаўніцкай семінарыі ў Рагачове (дзейнічала да 1919 г.)

105 гадоў з часу выдання (1909) у Гомелі грамадска-палітычных і літаратурных газет “Полесье” і “Полесская жизнь”

100 гадоў з часу стварэння (1914) у Мінску кампазітарам У.В. Тэраўскім аднаго з першых беларускіх харавых калектываў (у 1917 г. рэарганізаваны ў Беларускі народны хор)

100 гадоў з часу заснавання (1914) Барысаўскай жаночай настаўніцкай семінарыі (існавала да 1916 г.)

95 гадоў назад (1919) заснавана Віленская беларуская гімназія (існавала да 1944 г.)

95 гадоў назад (1919) у Магілёве адкрыта музычная школа, адна з першых у Беларусі (з 1937 г. музычнае вучылішча імя М.А. Рымскага–Корсакава, з 2009 г. Магілёўскі дзяржаўны музычны каледж імя М.А. Рымскага–Корсакава)

90 гадоў назад (1924) заснавана кніжна-часопіснае выдавецтва “Навука і тэхніка” (з 1996 г. “Беларуская навука”)

90 гадоў з часу выдання (1924) у Мінску штомесячнага навукова-метадычнага часопіса Міністэрства адукацы Рэспублікі Беларусь “Народная асвета”

90 гадоў з часу выдання (1924) у Мінску “Летапісу друку Беларусі”, штомесячнага дзяржаўнага бібліяграфічнага паказальніка

90 гадоў назад (1924) у Мінску адкрыўся Беларускі дзяржаўны музычны тэхнікум (з 1937 г. Мінскае музычнае вучылішча, у 1957 г. прысвоена імя М.І. Глінкі, з 2011 г. Мінскі дзяржаўны музычны каледж імя М.І. Глінкі)

90 гадоў з часу заснавання (1924) Віцебскага ветэрынарнага інстытута (заснаваны на базе Віцебскага вышэйшага сельскагаспадарчага тэхнікума, Віцебскага губернскага ветэрынарна-заалагічнага музея і Віцебскай ветэрынарнай бактэрыялагічнай лабараторыі, з 1994 г. Віцебская акадэмія ветэрынарнай медыцыны, цяпер Віцебская дзяржаўная акадэмія ветэрынарнай медыцыны)

90 гадоў з часу стварэння (1924) Гомельскай кандытарскай фабрыкі “Спартак” (створана як кандытарская фабрыка “Прасвет” на базе кандытарскай майстэрні, з 1994 г. – акцыянернае прадпрыемства Кандытарская фабрыка “Спартак”, у 1998 – 2013 гг. сумеснае беларуска – амерыканскае прапрыемства адкрытае акцыянернае таварыства “Кандытарская фабрыка “Спартак”, цяпер сумеснае прадпрыемства адкрытае акцыянернае таварыства “Спартак”)

90 гадоў з часу стварэння (1924) акцыянернага таварыства “Радыёперадача”, якое паклала пачатак развіццю радыёвяшчання ў Беларусі

90 гадоў назад (1924) заснавана “Беларуская хата”, культурна-асветнае таварыства беларускай інтэлігенцыі ў Латвіі (існавала да 1936 г.)

85 гадоў назад (1929) выдаў першую прадукцыю Бабруйскі фанерна-дрэваапрацоўчы камбінат (з 1971 г. уваходзіць у аб’яднанне “Бабруйскдрэў”, з 1994 г. адкрытае акцыянернае таварыства “Фандак”)

85 гадоў назад (1929) створаны Інстытут гісторыі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі

85 гадоў назад (1929) створаны Інстытут мовазнаўства імя Я. Коласа Акадэміі навук Беларусі (з 2008 г. Інстытут мовы і літаратуры імя Я. Коласа і Я. Купалы Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі)

85 гадоў з часу ўвядзення ў дзеянне (1929) Лідскай абутковай фабрыкі (першапачаткова існавала як фабрыка гумавых вырабаў "Ардаль", цяпер адкрытае акцыянернае таварыства "Лідская абутковая фабрыка"**)**

85 гадоў назад (1929) створана Магілёўская швейная фабрыка імя В. Валадарскага (цяпер закрытае акцыянернае таварыства "Магілёўская швейная фірма "Вяснянка")

85 гадоў назад (1929) заснаваны Беларускі дзяржаўны цэнтральны тэатр рабочай моладзі (існаваў да 1937 г.)

85 гадоў назад (1929) заснаваны Польскі дзяржаўны вандроўны тэатр Беларусі (існаваў да 1935 г.)

80 гадоў назад (1934) створаны Саюз пісьменнікаў Беларусі

80 гадоў назад (1934) створаны Саюз архітэктараў Беларусі

80 гадоў назад (1934) пачаў выдавацца ілюстраваны часопіс для дзяцей у Заходняй Беларусі "Пралескі" (выходзіў да 1939 г.)

80 гадоў назад (1934) у Мінску адкрыўся стадыён "Дынама"

75 гадоў назад (1939) уступіла ў лік дзеючых Гродзенская абутковая фабрыка "Нёман" (цяпер адкрытае акцыянернае таварыства "Гродзенская абутковая фабрыка"Нёман")

75 гадоў з часу стварэння (1939) Гомельскага абласнога рускага драматычнага тэатра (Другі дзяржаўны рускі тэатр Беларусі, працаваў у 1939 – 1941 гг., 1945 – 1946 гг.); у 1946 г. тэатр пераведзены ў Магілёў, дзе на яго базе створаны Магілёўскі драматычны тэатр (1946 – 1949 гг.)

75 гадоў назад (1939) у Гродна створаны Дзяржаўны польскі тэатр Беларусі (існаваў да 1941 г.)

75 гадоў назад (1939) заснаваны Пінскі абласны драматычны тэатр (існаваў у 1939 – 1941 гг., 1945 – 1954 гг.)

70 гадоў з часу заснавання (1944) Мінскага аўтамабільнага завода (з 1975 г. галаўное прадпрыемства вытворчага аб'яднання па выпуску вялікагрузных аўтамабіляў "БелаўтаМАЗ", з 2002 г. Рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства "Мінскі аўтамабільны завод", з 2009 г. адкрытае акцыянернае таварыства "Мінскі аўтамабільны завод", з 2012 г. адкрытае акцыянернае таварыства "Мінскі аўтамабільны завод" – упраўляючая кампанія холдынга "БелаўтаМАЗ")

70 гадоў з часу заснавання на базе Гродзенскага настаўніцкага інстытута (1944) Гродзенскага педагагічнага інстытута імя Я. Купалы (з 1978 г. Гродзенскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Я. Купалы)

70 гадоў з часу заснавання (1944) Лідскага камбіната харчовых канцэнтратаў (з 1977 г. вытворчае аб’яднанне “Лідахарчканцэнтратпрам”, з 1997 г. адкрытае акцыянернае таварыства “Лідскія харчовыя канцэнтраты”)

70 гадоў з пачатку дзейнасці (1944) Брэсцкага абласнога радыё

70 гадоў назад (1944) арганізаваны Гродзенскі абласны камітэт радыёінфармацыі (цяпер Гродзенскае абласное тэлерадыёаб’яднанне)

70 гадоў з часу заснавання ў Мінску (1944) Дзяржаўнага літаратурнага музея Янкі Купалы (адкрыты для наведвання 20 верасня 1945 г.)

70 гадоў назад (1944) заснаваны Дзяржаўны архіў Гродзенскай вобласці

70 гадоў з часу заснавання (1944) Мазырскага настаўніцкага інстытута (з 1952 г. Мазырскі педагагічны інстытут, зараз Мазырскі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя І.П. Шамякіна)

65 гадоў назад (1949) заснаваны Тэатр драмы і камедыі пры Белдзяржэстрадзе (існаваў да 1957 г.)

65 гадоў назад (1949) заснаваны Магілёўскі завод натуральнага каўчука (з 1952 г. рэгенератны завод)

65 гадоў назад у Барысаве (1949) створана арцель па вырабе гумовага абутку (з 1956 г. завод гумавых тэхнічных вырабаў, у 1976 – 1993 гг. у вытворчым аб’яднанні “Беларусьгуматэхніка”, з 1992 г. народнае прадпрыемства “Гуматэхніка”, цяпер Барысаўскі завод гуматэхнічных вырабаў)

60 гадоў з часу заснавання (1954) Гомельскага абласнога драматычнага тэатра

60 гадоў назад (1954) арганізаваны Беларускі інстытут механізацыі і электрыфікацыі сельскай гаспадаркі (з 1992 г. Беларускі аграрны тэхнічны ўніверсітэт, цяпер Беларускі дзяржаўны аграрны тэхнічны ўніверсітэт)

60 гадоў з часу стварэння (1954) Беларускага геаграфічнага таварыства

55 гадоў назад (1959) створаны Мінскі завод халадзільнікаў (з 1977 г. галаўное прадпрыемства вытворчага аб’яднання “Атлант”, з 1993 г. акцыянернага таварыства “Атлант”, цяпер закрытае акцыянернае таварыства “Атлант”)

55 гадоў з часу заснавання (1959) Інстытута агульнай і неарганічнай хіміі і Інстытута фізіка-арганічнай хіміі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі

55 гадоў з часу заснавання (1959) Інстытута матэматыкі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі

55 гадоў з часу заснавання (1959) Дзяржаўнага ансамбля танца Беларусі

55 гадоў назад (1959) створаны Саюз журналістаў Беларусі

55 гадоў назад (1959) у Мінску адкрыты будынак Дзяржаўнага цырка Беларусі (Мінскі дзяржаўны цырк Беларусі)

50 гадоў назад (1964) каля г. Рэчыцы адкрыта першае ў Беларусі прамысловае радовішча нафты

50 гадоў з пачатку будаўніцтва (1964) Полацкага хімічнага камбіната (з 1975 г. Наваполацкае вытворчае аб’яднанне “Палімір”, цяпер адкрытае акцыянернае таварыства “Нафтан” завод “Палімір”)

50 гадоў назад (1964) здана ў эксплуатацыю першая прадзільная фабрыка Баранавіцкага баваўнянага камбіната

50 гадоў з часу заснавання (1964) Мінскага радыётэхнічнага інстытута (створаны на базе радыётэхнічнага факультэта Беларускага політэхнічнага інстытута, з 1993 г. Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт інфарматыкі і радыёэлектронікі)

45 гадоў з часу заснавання (1969) вакальна-інструментальнага ансамбля “Песняры” Беларускай дзяржаўнай філармоніі

45 гадоў з часу стварэння (1969) у Брэсце радыётэлецэнтра

45 гадоў з часу адкрыцця (1969) у Брэсце абласной філармоніі

45 гадоў назад (1969) на Магілёўскім ліфтабудаўнічым заводзе адбыўся выпуск першых пасажырскіх ліфтаў

40 гадоў з часу адкрыцця (1974) політэхнічнага інстытута ў Наваполацку (цяпер Полацкі дзяржаўны ўніверсітэт)

40 гадоў назад (1974) створаны вакальна-інструментальны ансамбль “Верасы”

40 гадоў назад (1974) створана творчае аб’яднанне “Студыя “Сябры”

40 гадоў назад (1974) створаны Беларускі дзяржаўны харэаграфічны ансамбль “Харошкі”

40 гадоў з часу адкрыцця (1974) рэспубліканскага спартыўнага комплексу “Раўбічы”

40 гадоў з пачатку правядзення (1974) Міжнароднага штотыднёвага фестывалю мастацтваў “Беларуская музычная восень”

40 гадоў назад (1974) створаны жаночы вакальна-інструментальны ансамбль “Чараўніцы” Беларускай дзяржаўнай філармоніі (існаваў да 1991 г.)

35 гадоў з часу адкрыцця (1979) у Мінску Музея старажытнабеларускай культуры Інстытута мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі

35 гадоў з часу заснавання (1979) Гомельскага кааператыўнага інстытута (цяпер Беларускі гандлёва-эканамічны ўніверсітэт спажывецкай кааперацыі)

30 гадоў назад (1984) у Мінску створаны Беларускі дзяржаўны маладзёжны тэатр

25 гадоў з часу заснавання (1989) у Мінску Таварыства беларускай мовы імя Ф. Скарыны (устаноўчы з’езд адбыўся 4 чэрвеня 1989 г.)

25 гадоў назад (1989) на базе віцебскай абутковай фабрыкі “Чырвоны Кастрычнік” і нямецкай фірмы “Саламандэр” створана сумеснае беларуска-нямецкае прадпрыемства па вытворчасці і рэалізацыі абутку “Белвест”

15 гадоў назад (1999) выйшаў у свет першы нумар навукова-практычнага ілюстраванага часопіса “Архівы і справаводства”

СТУДЗЕНЬ

1 Новы год

105 гадоў з дня нараджэння Андруховіча Сцяпана Адамавіча (1909 – 1989), беларускага жывапісца

95 гадоў з часу стварэння (1919) Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі. Апублікаванне Маніфеста Часовага рэвалюцыйнага рабоча-сялянскага ўрада Беларусі аб абвяшчэнні Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі

85 гадоў з часу адкрыцця (1929) Акадэміі навук БССР (на базе Інстытута беларускай культуры, з 1997 г. Нацыянальная акадэмія навук Беларусі)

55 гадоў з часу адкрыцця (1959) у в. Трасцянец Мінскага раёна помніка ахвярам нацызму

4 285 гадоў з дня нараджэння Літавора Храптовіча Яўхіма Ігнацыя Юзафа (1729 – 1812), грамадскага і дзяржаўнага дзеяча, філосафа, публіцыста, паэта

145 гадоў з дня нараджэння Ядвігіна Ш. (сапр. Лявіцкі Антон Іванавіч) (1869 – 1922), беларускага пісьменніка, аднаго з пачынальнікаў беларускай прозы

7 Ражство Хрыстова (праваслаўнае)

8 90 гадоў з дня нараджэння (1924) Савіцкага Алеся (Аляксандра Ануфрыевіча), беларускага пісьменніка

60 гадоў назад (1954) у Маладзечне ўведзена ў эксплуатацыю мэблевая фабрыка (з 1977 г. у Мінскім вытворчым мэблевым аб’яднанні, з 1992 г. Маладзечанскае арэнднае вытворчае мэблевае аб’яднанне, з 1994 г. закрытае акцыянернае таварыства “Маладзечнамэбля”)

9 105 гадоў з дня нараджэння Осіпавай Марыі Барысаўны (1909 – 1999), удзельніцы Мінскага патрыятычнага падполля ў гады Вялікай Айчыннай вайны, Героя Савецкага Саюза

85 гадоў з дня нараджэння Стасевіча Івана Нічыпаравіча (1929 – 1998), беларускага мастака, педагога, заслужанага дзеяча мастацтваў Беларусі

12 95 гадоў з дня нараджэння Хомчанкі Васіля Фёдаравіча (1919 – 1992), беларускага пісьменніка

13 115 гадоў з дня нараджэння Каржа Васіля Захаравіча (1899 – 1967), аднаго з кіраўнікоў партызанскага руху ў Беларусі ў гады Вялікай Айчыннай вайны, Героя Савецкага Саюза

14 110 гадоў з дня нараджэння Белага Віктара Аркадзевіча (Аронавіча) (1904 – 1983), кампазітара, музычнага публіцыста, народнага артыста Расіі, заслужанага артыста Беларусі

110 гадоў з дня нараджэння Севярдэнкі Васіля Пятровіча (1904 – 1978), вучонага ў галіне металазнаўства, акадэміка Акадэміі навук Беларусі, заслужанага дзеяча навукі і тэхнікі Беларусі

75 гадоў з дня нараджэння (1939) Шаранговіча Васіля Пятровіча, народнага мастака Беларусі

15 115 гадоў з дня нараджэння Скальскага Сцяпана Уладзіміравіча (1899 – 1972), беларускага акцёра, заслужанага артыста Беларусі

16 185 гадоў з дня нараджэння Спасовіча Уладзіміра Данілавіча (1829 – 1906), публіцыста, літаратуразнаўца, грамадскага дзеяча

95 гадоў з дня нараджэння Алоўнікава Уладзіміра Уладзіміравіча (1919 – 1996), беларускага кампазітара, народнага артыста Беларусі

17 130 гадоў з дня нараджэння Гарадзецкага Сяргея Мітрафанавіча (1884 – 1967), рускага паэта, перакладчыка твораў Я. Купалы і Я. Коласа

110 гадоў з дня нараджэння Якімовіча Алеся (Аляксандра Іванавіча) (1904 – 1979), беларускага пісьменніка, аднаго з заснавальнікаў беларускай дзіцячай літаратуры, заслужанага дзеяча культуры Беларусі

19 110 гадоў з дня нараджэння Валынца Андрэя Іванавіча (1904 – 1965), аднаго з арганізатараў і кіраўнікоў партыйнага падполля і партызанскага руху на тэрыторыі Вілейскай вобласці ў гады Вялікай Айчыннай вайны, Героя Савецкага Саюза

75 гадоў з дня нараджэння (1939) Мархель Таццяны Рыгораўны, беларускай актрысы, заслужанай артысткі Беларусі

20 130 гадоў з дня нараджэння Сянкевіча Аляксандра Антонавіча (1884 – 1938), беларускага пісьменніка, публіцыста, вучонага, дзяржаўнага і партыйнага дзеяча Беларусі

22 25 гадоў назад (1989) Савет Міністраў БССР прыняў пастанову “Аб увекавечанні памяці ахвяр масавых рэпрэсій 1937 – 1941 гг. у лясным масіве Курапаты”

24 75 гадоў назад (1939) у Мінску заснавана і адкрыта Дзяржаўная карцінная галерэя (у 1957 – 1993 гг. Дзяржаўны мастацкі музей, з 1993 г. Нацыянальны мастацкі музей Рэспублікі Беларусь)

25 145 гадоў з дня нараджэння Гурыновіча Адама Гілярыя Калікставіча (1869 – 1894), беларускага паэта-дэмакрата, фалькларыста

28 100 гадоў з дня нараджэння Чамадурава Яўгена Рыгоравіча (1914 – 2006), мастака тэатра, народнага мастака Беларусі, заслужанага дзеяча мастацтваў Таджыкістана, Латвіі і Расіі

95 гадоў з дня нараджэння Кармуніна Паўла Васілевіча (1919 – 2002), беларускага акцёра, народнага артыста Беларусі

29 130 гадоў з дня нараджэння Луцкевіча Антона Іванавіча (1884 – 1942), беларускага палітычнага і грамадскага дзеяча, гісторыка, публіцыста, літаратурнага крытыка

100 гадоў з дня нараджэння Бацвіннік Любові Якаўлеўны (1914 – 1980), дыктара Беларускага радыё, заслужанага дзеяча культуры Беларусі

75 гадоў з дня нараджэння (1939) Леантовіча Валерыя Аляксеевіча, беларускага мастака дэкаратыўна-прыкладнога мастацтва, заслужанага дзеяча мастацтваў Беларусі

31 95 гадоў назад (1919) выйшла пастанова Прэзідыума Усерасійскага Цэнтральнага выканаўчага камітэта "Аб прызнанні незалежнасці Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі"

***

70 гадоў назад (1944) адноўлена выданне часопіса "Беларусь" (раней меў назву "Чырвоная Беларусь")

ЛЮТЫ

1 110 гадоў з дня нараджэння Качаткова Рыгора Аляксандравіча (1904 – 1968), рускага акцёра, народнага артыста Узбекістана, народнага артыста Беларусі

85 гадоў з дня нараджэння Лысятава Юрыя Васілевіча (1929 – 1997), беларускага кінарэжысёра-дакументаліста, заслужанага дзеяча мастацтваў Беларусі

75 гадоў з дня нараджэння (1939) Талкачовай Ларысы Сямёнаўны, беларускай піяністкі, канцэртмайстра, заслужанай артысткі Рэспублікі Беларусь

2 130 гадоў з дня нараджэння Аляксеева Яўгена Кузьміча (1884 – 1972), агранома-раслінавода, акадэміка Акадэміі навук Беларусі

6 100 гадоў з дня нараджэння Куляшова Аркадзя Аляксандравіча (1914 – 1978), народнага паэта Беларусі, заслужанага работніка культуры Украіны

8 110 гадоў з дня нараджэння Лапо Аркадзя Іванавіча (1904 – 1983), раслінавода, селекцыянера, акадэміка Акадэміі навук Беларусі

100 гадоў з дня нараджэння Таўлая Валянціна Паўлавіча (1914 – 1947), беларускага паэта, літаратуразнаўца, дзеяча нацыянальна-вызваленчага руху ў Заходняй Беларусі

100 гадоў з дня нараджэння Ахрэма Апанаса Андрэевіча (1914 – 2010), хіміка, біяарганіка, акадэміка Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, заслужанага дзеяча навукі Беларусі

9 115 гадоў з дня нараджэння Мішэніна Івана Дзмітрыевіча (1899 – 1974), урача-тэрапеўта, акадэміка Акадэміі навук Беларусі, заслужанага дзеяча навукі Беларусі

12 100 гадоў з дня нараджэння Бакланава Міхаіла Іванавіча (1914 – 1990), заслужанага архітэктара Беларусі

14 100 гадоў з дня нараджэння Масленікава Паўла Васілевіча (1914 – 1995), беларускага тэатральнага мастака, пейзажыста, мастацтвазнаўца, педагога, народнага мастака Беларусі

15 110 гадоў з дня нараджэння Александроўскай Ларысы Пампееўны (1904 – 1980), беларускай спявачкі, рэжысёра, грамадскага дзеяча, народнай артысткі СССР

16 90 гадоў з дня нараджэння (1924) Засліцкага Андрея Міхайлавіча, скульптара, заслужанага дзеяча мастацтваў Беларусі

85 гадоў з дня нараджэння Гарэліка Льва Давыдавіча (1929 – 1996), беларускага скрыпача, педагога, народнага артыста Беларусі

23 Дзень абаронцаў Айчыны і Ўзброеных сіл Рэспублікі Беларусь

25 95 гадоў назад (1919) Выканаўчы камітэт Мінскага Савета рабочых і сялянскіх дэпутатаў прыняў рашэнне аб стварэнні Дзяржаўнага ўніверсітэта ў Мінску

65 гадоў назад (1949) у Мінску створана Добраахвотнае пажарнае таварыства

* * *

240 гадоў з часу заснавання (1774) Беларускай рымска-каталіцкай дыяцэзіі

САКАВІК

1 85 гадоў з дня нараджэння Лось Еўдакіі Якаўлеўны (1929 – 1977), беларускай паэтэсы

2 135 гадоў з дня нараджэння Кроля Міхаіла Барысавіча (1879 – 1939), урача-неўрапатолага, акадэміка Акадэміі навук Беларусі, члена-карэспандэнта Акадэміі навук СССР

115 гадоў з дня нараджэння Міронскага Аляксандра Васілевіча (1899 – 1955), рэжысёра, заслужанага дзеяча мастацтваў Беларусі

3 80 гадоў з дня нараджэння (1934) Талкачовай Галіны Сямёнаўны, беларускай актрысы, народнай артысткі Беларусі

4 95 гадоў з дня нараджэння Лупсякова Міколы (Мікалая Радзівонавіча) (1919 – 1972), беларускага пісьменніка, перакладчыка

90 гадоў з дня нараджэння (1924) Ражэнавай Лідзіі Міхайлаўны, артысткі балета, народнай артысткі Беларусі

65 гадоў з дня нараджэння (1949) Тамашэвіча Івана Мікалаевіча, беларускага спевака, баяніста, педагога, народнага артыста Беларусі

7 95 гадоў з дня нараджэння Слесарэнкі Аляксея Аляксеевіча (1919 – 2005), беларускага пісьменніка, акцёра, заслужанага дзеяча культуры Беларусі

90 гадоў назад (1924) прынята пастанова Прэзідыума ЦВК СССР "Аб аб'яднанні ў складзе Беларускай ССР усіх тэрыторый Савецкага Саюза з большасцю беларускага насельніцтва" (да БССР далучаны шэраг паветаў Віцебскай, Гомельскай і Смаленскай губерняў)

8 Дзень жанчын

100 гадоў з дня нараджэння Зяльдовіча Якава Барысавіча (1914 – 1987), фізіка-тэарэтыка, акадэміка Акадэміі навук СССР, тройчы Героя Сацыялістычнай Працы

10 75 гадоў назад (1939) адбылося адкрыццё ў Мінску будынка Дзяржаўнага тэатра оперы і балета БССР (цяпер Нацыянальны акадэмічны Вялікі тэатр оперы і балета Рэспублікі Беларусь)

11 85 гадоў з дня нараджэння Праваторава Генадзя Панцеляймонавіча (1929 – 2010), расійскага і беларускага дырыжора, педагога, народнага артыста Расіі, лаўрэата Дзяржаўнай прэміі Беларусі

14 95 гадоў з дня нараджэння Ісачанкі Аляксандра Лаўрынавіча (1919 – 1942), аднаго з арганізатараў і кіраўнікоў падполля і партызанскага руху ў Гомельскай вобласці ў гады Вялікай Айчыннай вайны, Героя Савецкага Саюза

15 Дзень Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь

17 105 гадоў з дня нараджэння Паўлючэнкі Міхаіла Міхайлавіча (1909 – 1975), беларускага фізікахіміка, акадэміка Акадэміі навук Беларусі, заслужанага дзеяча навукі Беларусі

95 гадоў з дня нараджэння Шкрабы Рыгора Васілевіча (1919 – 1997), беларускага крытыка і літаратуразнаўца, заслужанага работніка культуры Беларусі

18-20 20 гадоў назад (1994) у Маладзечна праходзіў першы ў рэспубліцы фестываль майстроў тэатральнага мастацтва Беларусі "Маладзечанская сакавіца – 94"

19 90 гадоў з дня нараджэння Садзіна Уладзіміра Сцяпанавіча (1924 – 2010), беларускага графіка, заслужанага работніка культуры Беларусі

20 75 гадоў з дня нараджэння (1939) Іофе Эмануіла Рыгоравіча, беларускага гісторыка, доктара гістарычных навук, прафесара

23 115 гадоў з дня нараджэння Галіны (па мужу – Александроўскай) Вольгі Уладзіміраўны (1899 – 1980), беларускай актрысы, народнай артысткі Беларусі

24 80 гадоў з дня нараджэння Ступакова Юрыя Фёдаравіча (1934 – 1999), беларускага і рускага акцёра, народнага артыста Беларусі

28 95 гадоў з дня нараджэння Палтаран (Ляпескай) Веры Сямёнаўны (1919 – 1989), беларускай пісьменніцы, заслужанага работніка культуры Беларусі

80 гадоў з дня нараджэння (1934) Цвіркі Кастуся (Канстанціна Аляксеевіча), беларускага паэта, перакладчыка, фальклярыста, выдаўца, этнографа

31 90 гадоў назад (1924) у Мінску адкрыты Дом Чырвонай Арміі (з 1992 г. Цэнтральны Дом афіцэраў)

25 гадоў назад (1989) адкрыўся музей гісторыі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі

***

55 гадоў з часу адпраўкі (1954) першай групы моладзі Беларусі ў Казахстан на асваенне цалінных зямель

КРАСАВІК

1 105 гадоў з дня нараджэння Смольскага Браніслава Сільвестравіча (1909 – 2005), музыказнаўца, заслужанага дзеяча мастацтваў Беларусі

95 гадоў з дня нараджддэння Кудрэвіч Раісы Уладзіміраўны (1919 – 2000), беларускага жывапісца і графіка, заслужанага дзеяча мастацтваў Беларусі

2 Дзень яднання народаў Беларусі і Расіі

3 85 гадоў назад (1929) прынята Пастанова Віцебскага акрвыканкама “Аб электрыфікацыі Віцебскага раёна ў сувязі з пускам Асінбуда”

4 100 гадоў з дня нараджэння Мазанік Алены Рыгораўны (1914 – 1996), удзельніцы Мінскага патрыятычнага падполля ў гады Вялікай Айчыннай вайны, Героя Савецкага Саюза

6 110 гадоў з дня нараджэння Хведаровіча Міколы (сапр. Чарнушэвіч Мікалай Фёдаравіч) (1904 – 1981), беларускага паэта, празаіка, перакладчыка

7 100 гадоў з дня нараджэння Мазурава Кірылы Трафімавіча (1914 – 1989), дзяржаўнага і партыйнага дзеяча Беларусі і СССР

9 115 гадоў з дня нараджэння Літвінава (сапр. Гурэвіч) Льва Маркавіча (1899 – 1963), беларускага рэжысёра, заслужанага дзеяча мастацтваў Беларусі

11 95 гадоў з дня нараджэння Смоліча Дзмітрыя .Мікалаевіча (1919 – 1987),606 опернага рэжысёра, народнага артыста Беларусі, народнага артыста Украіны, народнага артыста СССР

17 150 гадоў назад (1864) пачала сваю дзейнасць Віленская археаграфічная камісія, якая займалася зборам і выданнем дакументаў па гісторыі Беларусі і Літвы (існавала да 1915 г.)

115 гадоў з дня нараджэння Ржэцкай Лідзіі Іванаўны (1899 – 1977), беларускай актрысы, народнай артысткі Беларусі, народнай артысткі СССР

18 200 гадоў з дня нараджэння Тышкевіча Яўстафія Піевіча (1814 – 1873), беларускага археолага, гісторыка, этнографа і краязнаўца, аднаго з заснавальнікаў беларускай навуковай археалогіі

20 Вялікдзень (па календарах праваслаўнай і каталіцкай канфесій)

23 125 гадоў з дня нараджэння Лявонава Васіля Антонавіча (1889 – 1972), вучонага-педыятра, акадэміка Акадэміі навук Беларусі, заслужанага дзеяча навукі, заснавальніка беларускай школы педыятраў

80 гадоў з дня нараджэння Конана Уладзіміра Міхайлавіча (1934 – 2011), беларускага філосафа, гісторыка, літаратурнага крытыка, літаратуразнаўца

25 110 гадоў з дня нараджэння Барысенкі Васіля Васілевіча (1904 – 1984), літаратуразнаўца, крытыка, акадэміка Акадэміі навук Беларусі, заслужанага дзеяча навукі Беларусі

26 115 гадоў з дня нараджэння Гурскага Ільі Данілавіча (1899 – 1972), беларускага пісьменніка, заслужанага дзеяча культуры Беларусі

28 65 гадоў з дня нараджэння Будніка Уладзіміра Іванавіча (1949 – 2007), беларускага кампазітара

50 гадоў назад (1964) заснавана Беларускае таварыства па культурных сувязях з суайчыннікамі за рубяжом (з 1976 г. таварыства "Радзіма", з 1991 г. Беларускае таварыства па сувязях з суайчыннікамі за рубяжом)

29 Радаўніца

МАЙ

1 Свята працы

85 гадоў назад (1929) пачата будаўніцтва Магілёўскай фабрыкі штучнага валакна (з 1945 г. завод штучнага валакна імя В. Куйбышава, з 1975 г. у Магілёўскім вытворчым аб'яднанні "Хімвалакно", цяпер адкрытае акцыянернае таварыства "Магілёўхімвалакно")

75 гадоў з дня нараджэння (1939) Гайды Наталлі Віктараўны, беларускай спявачкі, народнай артысткі Беларусі

45 гадоў з часу адкрыцця (1969) Гомельскага педагагічнага інстытута імя В.П. Чкалава (цяпер Гомельскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Ф. Скарыны)

5 195 гадоў з дня нараджэння Манюшкі Станіслава (1819 – 1872), беларускага і польскага кампазітара, дырыжора і педагога, стваральніка нацыянальнай класічнай оперы

6 110 гадоў з дня нараджэння Труса Паўлюка (Паўла Адамавіча) (1904 – 1929), беларускага паэта

9 Дзень Перамогі

85 гадоў з дня нараджэння Асецкага Людвіга Пятровіча (1929 – 2005), беларускага графіка, заслужанага дзеяча мастацтваў Беларусі

10 105 гадоў з дня нараджэння Ерафеева Барыса Васілевіча (1909 – 1995), беларускага фізікахіміка, акадэміка Акадэміі навук Беларусі, заслужанага дзеяча навукі Беларусі

80 гадоў з дня нараджэння (1934) Бяганскай Галіны Аляксандраўны, беларускага архітэктара, заслужанага архітэктара Беларусі

11 115 гадоў з дня нараджэння Глебава (сапр. Сарокін) Глеба Паўлавіча (1899 – 1967), беларускага акцёра, народнага артыста Беларусі, народнага артыста СССР

Дзень Дзяржаўнага герба Рэспублікі Беларусь і Дзяржаўнага сцяга Рэспублікі Беларусь

12 60 гадоў з часу ўступлення (1954) БССР у Арганізацыю Аб'яднаных Нацый па пытаннях асветы, навукі і культуры (ЮНЕСКА)

12-15 90 гадоў назад (1924) у Мінску адбылася І Усебеларуская канферэнцыя архіўных работнікаў

14 145 гадоў з дня нараджэння Кругера Янкеля Мордухавіча (Якава Маркавіча) (1869 – 1940), жывапісца і педагога, заслужанага дзеяча мастацтваў Беларусі

19 105 гадоў з дня нараджэння Пакроўскага Мікалая Пракопавіча (1909 – 1976), аднаго з кіраўнікоў і арганізатараў партызанскага руху ў Мінскай вобласці ў гады Вялікай Айчыннай вайны, Героя Савецкага Саюза

20 130 гадоў з дня нараджэння Алексютовіча Канстанціна Андрэевіча (1884 – 1943), беларускага балетмайстра

125 гадоў з дня нараджэння Грыгоніса Генрыха Юр'евіча (1889 – 1955), беларускага акцёра, народнага артыста Беларусі

85 гадоў з дня нараджэння (1929) Шыраканава Дзмітрыя Іванавіча, беларускага філосафа, акадэміка Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі

21 145 гадоў з дня нараджэння Чуркіна Мікалая Мікалаевіча (1869 – 1964), беларускага кампазітара і фалькларыста, народнага артыста Беларусі

120 гадоў з дня нараджэння Галадзеда Мікалая Мацвеевіча (1894 – 1937), партыйнага і дзяржаўнага дзеяча Беларусі

24 110 гадоў з дня нараджэння Русака Адама Герасімавіча (1904 – 1987), беларускага паэта-песенніка, заслужанага дзеяча культуры Беларусі

27 100 гадоў з дня нараджэння Бялевіча Антона Пятровіча (1914 – 1978), беларускага паэта, празаіка, перакладчыка

90 гадоў назад (1924) у Навагрудку адбылася ўрачыстая закладка Кургана бессмяротнасці – мемарыяла Адама Міцкевіча

29 75 гадоў з дня нараджэння Пісаравай Людмілы Іванаўны (1939 – 2011), беларускай актрысы, заслужанай артысткі беларусі

***

95 гадоў назад (1919) у Віцебску заснаваны батанічны сад

ЧЭРВЕНЬ

5 160 гадоў з дня нараджэння Пэна Юдаля (Іегуды) Моўшавіча (1854 – 1937), беларускага жывапісца і педагога

6 115 гадоў з часу адкрыцця (1899) у Оршы гарадской публічнай бібліятэкі імя А.С. Пушкіна (цяпер Аршанская цэнтральная гарадская бібліятэка імя А.С. Пушкіна)

8-14 80 гадоў назад (1934) адбыўся І Усебеларускі з’езд пісьменнікаў

12 75 гадоў назад (1939) у Віцебску адкрыта карцінная галерэя імя Ю.М. Пэна (дзейнічала да чэрвеня 1941 г.)

13 115 гадоў з дня нараджэння Навіцкага Станіслава Мамертавіча (1899 – 1972), беларускага цымбаліста, заслужанага артыста Беларусі

105 гадоў з часу заснавання (1909) у Віцебску вучонай архіўнай камісіі (дзейнічала да 1919 г.)

14 75 гадоў з дня нараджэння (1939) Памазана Арнольда Кандратавіча, беларускага акцёра, народнага артыста Беларусі

16 180 гадоў з дня нараджэння Ельскага Аляксандра Карлавіча (1834 – 1916), беларускага гісторыка, этнографа, краязнаўца, пісьменніка, перакладчыка, публіцыста

18 75 гадоў з дня нараджэння Янчанкі Алега Рыгоравіча (1939 – 2002), беларускага арганіста, кампазітара, народнага артыста Расіі

19 90 гадоў з дня нараджэння Быкава Васіля Уладзіміравіча (1924 – 2003), народнага пісьменніка Беларусі

20 115 гадоў з дня нараджэння Сяргейчыка Цімафея Мікалаевіча (1899 – 1977), беларускага акцёра, народнага артыста Беларусі

75 гадоў з дня нараджэння Раеўскага Валерыя Мікалаевіча (1939 – 2011), беларускага рэжысёра тэатра, педагога, народнага артыста Беларусі

70 гадоў з пачатку (1944) 3-га этапа “рэйкавай вайны” беларускіх партызан на чыгуначных камунікацыях нямецкіх узброеных сіл

21 150 гадоў з дня нараджэння Сержпутоўскага Аляксандра Казіміравіча (1864 – 1940), беларускага этнографа і фалькларыста

23 70 гадоў назад (1944) пачалося вызваленне Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў (аперацыя “Баграціён”)

24 55 гадоў з дня нараджэння (1959) Душкевіч Інэсы Анатолеўны, беларускай артысткі балета, народнай артысткі Беларусі

50 гадоў з часу адкрыцця (1964) у в. Цімкавічы Капыльскага раёна літаратурнага музея Кузьмы Чорнага

26 80 гадоў з дня нараджэння (1934) Градава Юрыя Міхайлавіча, беларускага архітэктара, заслужанага архітэктара Беларусі

70 гадоў з дня вызвалення (1944) Віцебска ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў

40 гадоў назад (1974) выдадзены Указ Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР аб прысваенні Мінску ганаровага звання “Горад-герой”

28 70 гадоў з дня вызвалення (1944) Магілёва ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў

35 гадоў з часу выхаду (1979) Пастановы Савета Міністраў БССР аб заснаванні Чырвонай кнігі Беларускай ССР – кнігі рэдкіх відаў жывёл і раслін БССР і тых, што знаходзяцца пад пагрозай знікнення

30 40 гадоў з часу адкрыцця (1974) мемарыяльнага комплексу “Прарыў” каля г.п. Ушачы Віцебскай вобласці

30 гадоў назад (1984) адбылося адкрыццё першай чаргі Мінскага метрапалітэна

ЛІПЕНЬ

1 445 гадоў назад (1569) заключана Люблінская ўнія – урачыстае абвяшчэнне пра аб’яднанне на аснове роўнасці Польскага Каралеўства і Вялікага княства Літоўскага ў федэратыўную дзяржаву – Рэч Паспалітую

2 105 гадоў з дня нараджэння Бумажкова Ціхана Піменавіча (1909 – 1941), аднаго з арганізатараў і кіраўнікоў партызанскага руху ў Беларусі ў гады Вялікай Айчыннай вайны, Героя Савецкага Саюза

95 гадоў з дня нараджэння Серыкава Івана Арцёмавіча (1919 – 1997), беларускага балетмайстра, дзеяча самадзейнага мастацтва, заслужанага дзеяча культуры Беларусі

3 Дзень незалежнасці Рэспублікі Беларусь (Дзень Рэспублікі)

75 гадоў з дня нараджэння Караткевіча Уладзіміра Аляксандравіча (1939 – 1999), беларускага акцёра, рэжысёра, заслужанага дзеяча мастацтваў Рэспублікі Беларусь

70 гадоў з дня вызвалення (1944) сталіцы Беларусі Мінска ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў

70 гадоў назад (1944) аднавіў сваю дзейнасць Магілёўскі абласны радыёкамітэт

4 110 гадоў з дня нараджэння Альшэўскага Анатоля Адамавіча (парт. псеўд. Юрка Пружанскі) (1904 – 1937), дзеяча рэвалюцыйнага руху Заходняй Беларусі, публіцыста

60 гадоў з часу ўрачыстага адкрыцця (1954) у Мінску манумента Перамогі – помніка воінам Савецкай Арміі і партызанам, якія загінулі ў баях за вызваленне Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў

5 45 гадоў назад (1969) адбылося ўрачыстае адкрыццё мемарыяльнага комплексу “Курган Славы”

45 гадоў назад (1969) адбылося ўрачыстае адкрыццё мемарыяльнага комплексу “Хатынь”

45 гадоў з часу адкрыцця (1969) Віцебскага абласнога мемарыяльнага музея Героя Савецкага Саюза М.Ф. Шмырова

6 105 гадоў з дня нараджэння Грыцаўца Сяргея Іванавіча (1909 – 1939), лётчыка, першага двойчы Героя Савецкага Саюза

8 105 гадоў з дня нараджэння Ліўшыца Гілера Маркавіча (1909 – 1983), беларускага гісторыка і філосафа, доктара гістарычных і філасофскіх навук, прафесара

55 гадоў з часу заснавання (1959) у Маладзечна Мінскага абласнога краязнаўчага музея (адкрыты 26 красавіка 1964 г.)

9 110 гадоў з дня нараджэння Гарбунова Цімафея Сазонавіча (1904 – 1969), дзяржаўнага і грамадскага дзеяча, гісторыка, акадэміка Акадэміі навук Беларусі

10 20 гадоў з часу абрання (1994) Лукашэнкі Аляксандра Рыгоравіча першым Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь

11 80 гадоў з дня нараджэння Вуячыча Віктара Лук’янавіча (1934 – 1999), беларускага эстраднага спевака, народнага артыста Беларусі

13 125 гадоў з дня нараджэння Нікалаева Сяргея Піліпавіча (1889 – 1973), беларускага тэатральнага мастака, народнага мастака Беларусі

14 100 гадоў з часу заснавання (1914) у Мінску настаўніцкага інстытута (цяпер Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя М. Танка)

85 гадоў з дня нараджэння (1929) Апанасевіча Паўла Андрэевіча, фізіка, акадэміка Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі

50 гадоў назад (1964) уступіла ў лік дзеючых тэлевізійная станцыя ў Пінску

16 70 гадоў назад (1944) у Мінску адбыўся мітынг працоўных і партызан з прадстаўнікамі Чырвонай Арміі і парад партызан, прысвечаныя вызваленню сталіцы Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў

16-24 70 гадоў з часу вызвалення (1944) Гродна ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў

18 110 гадоў з дня нараджэння Радзялоўскай Алены Паўлаўны (1904 – 1971), беларускай актрысы, народнай артысткі Беларусі

105 гадоў з дня нараджэння Грамыкі Андрэя Андрэевіча (1909 – 1989), савецкага дзяржаўнага і партыйнага дзеяча, двойчы Героя Сацыялістычнай Працы, ураджэнца Беларусі

19 145 гадоў з дня нараджэння Вітана-Дубейкаўскага (Дубяйкоўскага) Лявона Іванавіча (1869 – 1940), беларускага паэта, архітэктара

20 90 гадоў з дня нараджэння Анічэнкі Уладзіміра Васілевіча (1924 – 2001), мовазнаўца, заслужанага дзеяча навукі Беларусі

21 85 гадоў з дня нараджэння Каваленкі Віктара Антонавіча (1929 – 2001), беларускага літаратуразнаўца, крытыка, пісьменніка, акадэміка Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, заслужанага дзеяча навукі Беларусі

22 80 гадоў з дня нараджэння (1934) Давыдава Валянціна Канстанцінавіча, беларускага артыста балета, народнага артыста Беларусі

24 80 гадоў з дня нараджэння (1934) Гарбука Генадзя Міхайлавіча, беларускага акцёра, народнага артыста Беларусі

25 60 гадоў з дня нараджэння (1954) Аколавай Валянціны Валянцінаўны, беларускай паэтэсы

27 115 гадоў з дня нараджэння Ваўпшасава Станіслава Аляксеевіча (1899 – 1976), аднаго з кіраўнікоў партызанскага руху ў Мінскай вобласці ў гады Вялікай Айчыннай вайны, Героя Савецкага Саюза

28 70 гадоў з дня вызвалення (1944) Брэста ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Завяршэнне вызвалення тэрыторыі Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў

29 100 гадоў з дня нараджэння Міцкевіча Мікалая Іванавіча (1914 – 1991), беларускага фізікахіміка, акадэміка Акадэміі навук Беларусі, заслужанага дзеяча навукі Беларусі

***

80 гадоў з часу заснавання (1934) Віцебскага медыцынскага інстытута (да 1938 г. існаваў як бальніца-інстытут, цяпер Віцебскі дзяржаўны медыцынскі ўніверсітэт)

ЖНІВЕНЬ

1 105 гадоў з часу заснавання (1909) Рагачоўскай мужчынскай настаўніцкай семінарыі (існавала да 1919 г.)

2 465 гадоў з дня нараджэння Радзівіла Мікалая Крыштова (мянушка Сіротка) (1549 – 1616), дзяржаўнага і ваеннага дзеяча ВКЛ, мецэната, пісьменніка

100 гадоў з дня нараджэння Каламійцавай Таццяны Міхайлаўны (1914 – 1994), беларускага дырыжора, народнай артысткі Беларусі

6 110 гадоў з дня нараджэння Гарбунова Цімафея Сазонавіча (1904 – 1969), дзяржаўнага дзеяча Беларусі, гісторыка, акадэміка Акадэміі навук Беларусі

8 55 гадоў назад (1959) Прэзідыум Вярхоўнага Савета БССР прыняў пастанову аб заснаванні на тэрыторыі будаўніцтва Старобінскага калійнага камбіната рабочага пасёлку і наданні яму назвы Салігорск

9 55 гадоў з дня нараджэння (1959) Гулегінай Марыі Агасаўны, беларускай спявачкі, заслужанай артысткі Рэспублікі Беларусь

10 85 гадоў з дня нараджэння Ставера Алеся (Аляксандра Сяргеевіча) (1929 – 1995), беларускага паэта, празаіка, драматурга

11 40 гадоў назад (1974) у Полацку адкрыты помнік Францыску Скарыне

13 105 гадоў з дня нараджэння Захарава Івана Кузьміча (1909 – 1982), аднаго з арганізатараў і кіраўнікоў партыйнага падполля і партызанскага руху ў Віцебскай вобласці ў гады Вялікай Айчыннай вайны, Героя Савецкага Саюза, заслужанага работніка культуры Беларусі

23 90 гадоў з дня нараджэння Лапато Георгія Паўлавіча (1924 – 2003), беларускага вучонага ў галіне вылічальнай тэхнікі, члена-карэспандэнта Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, члена-карэспандэнта Расійскай акадэміі навук

25 115 гадоў з дня нараджэння Аршанскага Эдуарда Львовіча (1899 – 1974), беларускага кінарэжысёра

28 140 гадоў з дня нараджэння Уласава Аляксандра Мікітавіча (1874 – 1941), беларускага выдаўца, грамадскага дзеяча, публіцыста, мемуарыста

105 гадоў з дня нараджэння Бергера Міхаіла Аркадзевіча (1909 – 1981), беларускага піяніста, педагога, заслужанага артыста Беларусі

90 гадоў з часу заснавання (1924) у Мінску Беларускага навукова-даследчага інстытута неўралогіі, нейрахірургіі і фізіятэрапіі (з 2005 г. дзяржаўная ўстанова “Рэспубліканскі навуова-практычны цэнтр неўралогіі і нейрахірургіі”)

40 гадоў з часу выдання (1974) Указа Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР аб узнагароджанні Віцебска ордэнам Працоўнага Чырвонага Сцяга

30 210 гадоў з дня нараджэння Ходзькі (сапр. Барэйка) Аляксандра (1804 – 1891), беларускага паэта, фалькларыста, славіста, усходазнаўца

60 гадоў з дня нараджэння (1954) Лукашэнкі Аляксандра Рыгоравіча, Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь

31 120 гадоў з дня нараджэння Грубэ Аляксандра Васілевіча (1894 – 1980), беларускага скульптара, народнага мастака Беларусі

***

45 гадоў з часу адкрыцця (1969) на возеры Нарач Мядзельскага раёна рэспубліканскага піянерскага лагера "Зубраня" (цяпер Нацыянальны дзіцячы аздараўленчы лагер "Зубраня")

40 гадоў з часу заснавання (1974) у Радашковічах завода мастацкай керамікі (цяпер аб'яднанае акцыянернае таварыства "Белмастацкераміка")

ВЕРАСЕНЬ

4 155 гадоў з дня нараджэння Эпімаха – Шыпілы Браніслава Ігнатавіча (1859 – 1934), дзеяча беларускай культуры, выдаўца, фалькларыста, мовазнаўца, літаратуразнаўца

6 Дзень беларускага пісьменства і друку

80 гадоў з дня нараджэння Белахвосціка Валянціна Сяргеевіча (1934 – 2003), беларускага акцёра, народнага артыста Беларусі

7 250 гадоў з дня нараджэння Шантыра Станіслава (1764 – 1864), беларускага рэлігійнага дзеяча, мемуарыста, гісторыка рэлігіі

95 гадоў з дня нараджэння Асіпенкі Алеся (Аляксандра Харытонавіча) (1919 – 1994), беларускага пісьменніка, заслужанага работніка культуры Беларусі

10 85 гадоў з дня нараджэння Глебава Яўгена Аляксандравіча (1929 – 2000), беларускага кампазітара, народнага артыста Беларусі, народнага артыста СССР

12 85 гадоў з дня нараджэння Матукоўскага Мікалая Ягоравіча (1929 – 2001), беларускага драматурга, заслужанага работніка культуры Беларусі

13 40 гадоў назад (1974) Беларуская рэспубліканская студыя тэлебачання пачала каляровыя перадачы

15 85 гадоў з дня нараджэння (1929) Кашкурэвіча Арлена (Арсена) Міхайлавіча, беларускага графіка, заслужанага дзеяча мастацтваў Беларусі, народнага мастака Беларусі

16 110 гадоў з дня нараджэння Кашэльнікавай Раісы Мікалаеўны (1904 – 1980), беларускай актрысы, народнай артысткі Беларусі

17 100 гадоў з дня нараджэння Раманава Сяргея Рыгоравіча (1914 – 2001), беларускага графіка, заслужанага дзеяча мастацтваў Беларусі

75 гадоў з часу ўз’яднання (1939) Заходняй Беларусі з БССР

19 100 гадоў з дня нараджэння Канавалава Яўмена Рыгоравіча (1914 – 1974), вучонага ў галіне тэхналогіі машынабудавання, акадэміка Акадэміі навук Беларусі, заслужанага дзеяча навукі і тэхнікі Беларусі

20 85 гадоў з дня адкрыцця (1929) Слонімскага краязнаўчага музея (цяпер Слонімскі раённы краязнаўчы музей імя І.І. Стаброўскага)

70 гадоў назад (1944) выйшаў Указ Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР аб стварэнні ў складзе БССР Гродзенскай вобласці

23 90 гадоў з дня нараджэння Вольскага (сапр. Вольскі-Зэйдэль) Артура Віталевіча (1924 – 2002), беларускага паэта, драматурга, перакладчыка

25 110 гадоў з дня нараджэння Горава Канстанціна Васілевіча (1904 – 1988), вучонага ў галіне металазнаўства, акадэміка Акадэміі навук Беларусі, заслужанага дзеяча навукі і тэхнікі Беларусі

75 гадоў з дня нараджэння Данілюк Святланы Пеліпаўны (1939 – 2003), беларускай спявачкі, народнай артысткі Беларусі, народнай артысткі СССР

26 50 гадоў назад (1964) з вёсак Баравыя, Купа, Малая Сырмеж, Наносы, Садоўшчына, Сцепянёва, Урлікі ўтвораны курортны пасёлак Нарач

28 25 гадоў назад (1989) аднавіла дзейнасць Мінская вышэйшая духоўная семінарыя (з 1991 г. мае статус вышэйшай навучальнай установы, знаходзіцца ў в. Жыровічы Слонімскага раёна)

29 485 гадоў з часу зацвярджэння (1529) Першага Статута Вялікага княства Літоўскага

220 гадоў з дня нараджэння Ходзькі (сапр. Барэйка) Ігната (1794 – 1861), беларускага пісьменніка, мемуарыста

110 гадоў з дня нараджэння Голуба Льва Уладзіміравіча (1904 – 1994), беларускага кінарэжысёра, народнага артыста Беларусі

30 105 гадоў з дня нараджэння Мазалькова Яўгена Сямёнавіча (1909 – 1969), рускага крытыка, перакладчыка, літаратуразнаўца, заслужанага дзеяча культуры Беларусі

100 гадоў з дня нараджэння Міцкевіча Данілы Канстанцінавіча (1914 – 1996), беларускага хіміка, заслужанага дзеяча культуры Беларусі, сына Якуба Коласа

КАСТРЫЧНІК

1 70 гадоў з часу стварэння (1944) Брэсцкага тэатра драмы і музыкі імя Ленінскага камсамола Беларусі

2 195 гадоў з дня нараджэння Незабытоўскага Аляксандра (1819 – 1849), беларускага і польскага пісьменніка, гісторыка, філосафа

4 270 гадоў з дня нараджэння Карповіча Міхаіла Францішка (1744 – 1803), палітычнага і царкоўнага дзеяча, багаслова-асветніка

6 Дзень архівіста

85 гадоў з часу пуску (1929) у Барысаве першага ў Беларусі каніфольнага завода (цяпер адкрытае акцыянернае таварыства “Лесахімік”)

20 гадоў з часу прыняцця (1994) Вярхоўным Саветам Рэспублікі Беларусь Закона Рэспублікі Беларусь “Аб Нацыянальным архіўным фондзе і архівах у Рэспубліцы Беларусь”

10 85 гадоў з дня нараджэння Казея Марата Іванавіча (1929 – 1944), юнага партызана, Героя Савецкага Саюза

13 115 гадоў з дня нараджэння Жыркевіча Міхаіла Іванавіча (1899 – 1984), беларускага мовазнаўца, заслужанага дзеяча навукі Беларусі

85 гадоў з часу пуску (1929) у Мінску першага трамвая

14 115 гадоў з дня нараджэння Бабарэкі Адама Антонавіча (1899 – 1938), беларускага пісьменніка і крытыка

15 90 гадоў з дня нараджэння (1924) Солапава Міхаіла Рыгоравіча, беларускага баяніста, педагога, дзеяча самадзейнага мастацтва, заслужанага дзеяча культуры Беларусі, заслужанага дзеяча мастацтваў Беларусі

50 гадоў з часу ўводу ў дзеянне (1964) міжнароднага нафтаправоду “Дружба”

17 95 гадоў з дня нараджэння Сысоева Георгія Васілевіча (1919 – 2010), заслужанага архітэктара Беларусі

21 100 гадоў з дня нараджэння Свёнтака Казіміра (1914 – 2011), дзеяча каталіцкага касцёла ў Беларусі, апостальскага візітатара Пінскай рымска-каталіцкай дыяцэзіі, кардынала

95 гадоў назад (1919) у Мінску пачала выходзіць штодзённая газета нацыянальна-дэмакратычнага кірунку “Беларусь” (выдавалася да 9 ліпеня 1920 г.)

25 100 гадоў з дня нараджэння Буслава Казіміра Паўлавіча (1914 – 1983), беларускага філосафа, акадэміка Акадэміі навук Беларусі, заслужанага дзеяча навукі Беларусі

90 гадоў назад (1924) ЦК КП(б)Б прыняў рашэнне аб выданні ў Беларусі літаратурна-мастацкага і грамадска-палітычнага часопіса “Полымя”

80 гадоў з дня нараджэння Шэрмана Карласа Рыгоравіча (1934 – 2005), беларускага перакладчыка, паэта, крытыка

28 130 гадоў з дня нараджэння Ждановіча Фларыяна Паўлавіча (1884 – 1937), беларускага акцёра, рэжысёра, тэатральнага дзеяча, аднаго з заснавальнікаў беларускага прафесійнага тэатра

28-30 75 гадоў назад (1939) у Беластоку адбыўся Народны сход Заходняй Беларусі, які прыняў дэкларацыю аб устанаўленні савецкай улады на ўсёй тэрыторыі Заходняй Беларусі

29 60 гадоў з часу адкрыцця (1954) Магілёўскага абласнога драматычнага тэатра (адкрыты на базе пераведзенага ў Магілёў Пінскага абласнога драматычнага тэатра)

30 70 гадоў з часу адкрыцця (1944) Улікова-крэдытнага тэхнікума ў Пінску (з 1997 г. Пінскі банкаўскі каледж, цяпер Палескі дзяржаўны ўніверсітэт)

31 80 гадоў з дня нараджэння (1934) Кокштыса Тадэвуша Антонавіча, беларускага акцёра, народнага артыста Беларусі

***

100 гадоў назад (1914) у Полацку адкрыта крама беларускіх кніг, заснаваная Канстанцыяй Буйло

85 гадоў з часу выхаду (1929) штотыднёвай газеты для дзяцей і падлеткаў "Піянер Беларусі" (з 1994 г. "Раніца", з 2011 г. дадатак да "Настаўніцкай газеты")

60 гадоў з часу рэарганізацыі (1954) Мінскага юрыдычнага інстытута ў юрыдычны факультэт Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта

25 гадоў з часу стварэння (1989) Беларускага экзархату (Беларуская праваслаўная царква), кананічнага царкоўна-адміністрацыйнага аб'яднання праваслаўных епархій у межах Беларусі

ЛІСТАПАД

1 140 гадоў з дня нараджэння Вышалескага Сяргея Мікалаевіча (1874 – 1958), вучонага-эпізаатолага, акадэміка Акадэміі навук Беларусі, заслужанага дзеяча навукі Расіі

2 Дзень памяці

105 гадоў з дня нараджэння Лужаніна Максіма (сапр. Каратай Аляксандр Амвросьевіч) (1909 – 2001), беларускага паэта, празаіка, кінадраматурга, перакладчыка, заслужанага дзеяча мастацтваў Беларусі, заслужанага дзеяча культуры Польшчы

75 гадоў назад (1939) 5-я (нечарговая) сесія Вярхоўнага Савета СССР прыняла закон аб уключэнні Заходняй Беларусі ў склад СССР і ўз'яднанні яе з Беларускай ССР

5 75 гадоў назад (1939) у Дзяржаўным тэатры оперы і балета Беларусі адбылася прэм'ера першага беларускага савецкага балета "Салавей" М.Я. Крошнера

50 гадоў з часу адкрыцця (1964) у Мінску Цэнтральнага ўнівермага (цяпер адкрытае акцыянернае таварыства "ЦУМ Мінск")

6 85 гадоў назад (1929) уведзены ў эксплуатацыю Мінскі радыётрансляцыйны вузел

40 гадоў з часу ўвядзення ў эксплуатацыю (1974) газаправода Таржок – Мінск

7 Дзень Кастрычніцкай рэвалюцыі

95 гадоў з часу адкрыцця (1919) Гомельскага абласнога краязнаўчага музея

65 гадоў назад (1949) пачаў сваю работу Палескі абласны музей (цяпер Мазырскі краязнаўчы музей)

8 230 гадоў з дня нараджэння Нарбута Тэадора (Фёдара Яўхімавіча) (1784 – 1864), беларускага гісторыка, археолага, аўтара праекта Бабруйскай крэпасці

85 гадоў з часу адкрыцця (1929) у Мінску хіміка-фармацэўтычнай фабрыкі (цяпер у складзе рэспубліканскага ўнітарнага вытворчага прадпрыемства “Белмедпрэпараты”)

10 265 гадоў з дня нараджэння Радзівіла Мацея (1749 – 1800), дзяржаўнага дзеяча Вялікага княства Літоўскага, кампазітара, драматурга

11 105 гадоў з дня нараджэння Заборскага Георгія Уладзіміравіча (1909 – 1999), беларускага архітэктара, народнага архітэктара СССР, заслужанага будаўніка Беларусі

85 гадоў з дня нараджэння (1929) Сушчэні Леаніда Міхайлавіча, заолага-гідрабіёлага, эколага, акадэміка Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, Расійскай акадэміі навук, заслужанага дзеяча навукі Беларусі

14 105 гадоў назад (1909) пачала выдавацца штодзённая грамадска-палітычная газета “Минский голос” (выходзіла да 30 лістапада 1918 г.)

75 гадоў назад (1939) 3-й (нечарговай) сесіяй Вярхоўнага Савета БССР 1-га склікання прыняты закон “Аб прыняцці Заходняй Беларусі ў склад Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі”

16 100 гадоў з дня нараджэння Семяжона Язэпа (сапр. Семяжонаў Іосіф Ігнатавіч) (1914 – 1990), беларускага перакладчыка, крытыка, празаіка, паэта

19 230 гадоў з дня нараджэння Баброўскага Міхаіла Кірылавіча (1784 ці 1785 – 1848), беларускага славіста, арыенталіста, даследчыка гісторыі славянскага кнігадрукавання, філосафа

20 115 гадоў з дня нараджэння Клімковіча Міхася (Міхаіла Мікалаевіча) (1899 – 1954), беларускага пісьменніка, крытыка, аўтара тэкста Дзяржаўнага гімна БССР

21 145 гадоў з дня нараджэння Стаброўскага Казіміра (1869 – 1929), беларускага жывапісца, педагога

100 гадоў з дня нараджэння Зімяніна Міхаіла Васілевіча (1914 – 1995), партыйнага і дзяржаўнага дзеяча Беларусі і СССР, Героя Сацыялістычнай Працы

23 105 гадоў з дня нараджэння Бульчыка Сяргея Сцяпанавіча (1909 – 1996), беларускага акцёра, народнага артыста Беларусі

24 115 гадоў з дня нараджэння Ганчарыка Міхаіла Мікалаевіча (1899 – 1986), беларускага вучонага-біёлага, члена-карэспандэнта Акадэміі навук Беларусі, пісьменніка, заслужанага дзеяча навукі Беларусі

25 130 гадоў з дня нараджэння Кудрэвіча Уладзіміра Мікалаевіча (1884 – 1957), беларускага жывапісца, пейзажыста, заслужанага дзеяча мастацтваў Беларусі

100 гадоў з дня нараджэння Палякова Івана Яўцеевіча (1914 – 2004), дзяржаўнага дзеяча Беларусі, Героя Сацыялістычнай Працы

27 110 гадоў з дня нараджэння Звездачотава Мікалая Пятровіча (1904 – 1985), беларускага акцёра, народнага артыста Беларусі

105 гадоў з дня нараджэння Паўлоўскага Фёдара Ілырыёнавіча (1909 – 1989), аднаго з кіраўнікоў партызанскага руху на тэрыторыі Палескай вобласці ў гады Вялікай Айчыннай вайны, Героя Савецкага Саюза

28 105 гадоў з дня нараджэння Вейняровіча Іосіфа Навумавіча (1909 – 1998), кінааператара і рэжысёра, народнага артыста Беларусі

29 155 гадоў з дня нараджэння Янчука Мікалая Андрэевіча (1859 – 1921), беларускага, украінскага і рускага вучонага-славіста і пісьменніка, этнографа, фалькларыста, літаратуразнаўца, антраполага

30 115 гадоў з дня нараджэння Лынькова Міхася (Міхаіла Ціханавіча) (1899 – 1975), беларускага пісьменніка, літаратуразнаўца, грамадскага дзеяча, народнага пісьменніка Беларусі

***

90 гадоў з часу выхаду (1924) 1-га нумару грамадска-публіцыстычнага мастацкага часопіса “Беларуская работніца і сялянка” (у 1931 – 1941 гг. меў назву “Работніца і калгасніца Беларусі”, у 1946 – 1995 гг. “Работніца і сялянка”, з 1995 г. “Алеся”)

СНЕЖАНЬ

2 140 гадоў з дня нараджэння Гайдукова Міхаіла Міхайлавіча (1874 – 1928), батаніка, пачынальніка альгалагічных даследаванняў у Беларусі

4 140 гадоў з дня нараджэння Альпяровіча Льва Абрамавіча (1874 – 1913), беларускага жывапісца

75 гадоў з часу ўтварэння (1939) Баранавіцкай, Беластоцкай, Брэсцкай, Вілейскай і Пінскай абласцей

75 гадоў з часу адкрыцця (1939) Брэсцкай мытні

55 гадоў з часу адкрыцця (1959) у Мінску літаратурнага музея Якуба Коласа (цяпер Дзяржаўны літаратурна-мемарыяльны музей Якуба Коласа)

6 115 гадоў з дня нараджэння Мардвінава Барыса Аркадзевіча (1899 – 1953), рэжысёра і педагога, заслужанага артыста Расіі, галоўнага рэжысёра Дзяржаўнага тэатра оперы і балета БССР у 1947 – 1951 гг.

9 110 гадоў з часу ўтварэння (1904) Гродзенскага археалагічнага камітэта (існаваў да 1915 г.)

10 75 гадоў з дня нараджэння Белага Анатоля Яўхімавіча (1939 – 2011), беларускага грамадска-культурнага дзеяча, мастацтвазнаўца, калекцыянера, пісьменніка

11 80 гадоў з дня нараджэння Воінава Анатоля Аляксандравіча (1934 – 1995), беларускага архітэктара, гісторыка архітэктуры, педагога, заслужанага архітэктара Беларусі

12 35 гадоў з часу адкрыцця (1979) у Раўбічах музея беларускага мастацтва – філіяла Мастацкага музея БССР (цяпер філіял Нацыянальнага мастацкага музея Рэспублікі Беларусь)

16 105 гадоў з дня нараджэння Кімберга Якава Мікалаевіча (1909 – 1993), акцёра, народнага артыста Беларусі

75 гадоў з дня нараджэння (1939) Зьніча (сапр. Бембель Алег Андрэевіч), беларускага паэта, публіцыста, філосафа

17 90 гадоў з часу стварэння (1924) Беларускага дзяржаўнага ўпраўлення па справах кінематаграфіі і фатаграфіі (Белдзяржкіно) (у 1928 г. у Ленінградзе створана студыя мастацкіх фільмаў “Савецкая Беларусь”, з 1939 г. працуе ў Мінску, з 1946 г. мае назву “Беларусьфільм”, з 1997 г. Нацыянальная кінастудыя “Беларусьфільм”)

20 115 гадоў з дня нараджэння Царука Уладзіміра Зянонавіча (1899 – 1957), аднаго з аргнізатараў і кіраўнікоў падполля і партызанскага руху на тэрыторыі Баранавіцкай вобласці ў гады Вялікай Айчыннай вайны, Героя Савецкага Саюза

21 115 гадоў з дня нараджэння Гусева Мікалая Іванавіча (1899 – 1965), беларускага жывапісца, графіка, педагога

100 гадоў з дня нараджэння Нісневіча Ізідара Герасімавіча (1914 – 1977), беларускага музыказнаўца, музычнага крытыка

80 гадоў з дня нараджэння Чыгрынава Івана Гаўрылавіча (1934 – 1996), народнага пісьменніка Беларусі

22 75 гадоў назад (1939) створана Гродзенская швейная фабрыка (цяпер адкрытае акцыянернае таварыства “Швейна-гандлёвая фірма “Элод”)

23 45 гадоў з часу пуску (1969) першага энергаблоку Лукомскай ДРЭС (будаўніцтва скончана ў 1974 г.)

24 230 гадоў з дня нараджэння Даленгі–Хадакоўскага Зарыяна Якаўлевіча (сапр. Чарноцкі Адам) (1784 – 1825), славяназнаўца, аднаго з пачынальнікаў беларускай, польскай, рускай, украінскай археалогіі, старажытнай гісторыі, фальклардыстыкі, этнаграфіі, дыялекталогіі

110 гадоў з дня нараджэння Дудара Алеся (сапр. Дайлідовіч Аляксандр Аляксандравіч) (1904 – 1937), беларускага паэта, крытыка, перакладчыка

25 Ражство Хрыстова (каталіцкае)

180 гадоў з дня нараджэння Сілівановіча Нікадзіма Юр'евіча (1834 – 1919), беларускага жывапісца, педагога

170 гадоў з дня нараджэння Талаша Васіля Ісакавіча (1844 – 1946), удзельніка партызанскага руху ў Беларусі ў гады грамадзянскай і Вялікай Айчыннай войнаў

105 гадоў з дня нараджэння Шэлега Анатоля Рыгоравіча (1909 – 1988), беларускага акцёра, народнага артыста Беларусі

75 гадоў з часу выдання (1939) пастановы СНК БССР аб арганізацыі дзяржаўнага запаведніка "Белавежская пушча" (з 1991 г. дзяржаўная прыродаахоўная ўстанова "Нацыянальны парк "Белавежская пушча")

26 45 гадоў з часу прыняцця (1969) Вярхоўным Саветам БССР закона "Аб ахове помнікаў культуры"

27 95 гадоў з дня нараджэння Макаравай Галіны Кліменцьеўны (1919 – 1993), беларускай актрысы, народнай артысткі Беларусі, народнай артысткі СССР

40 гадоў назад (1974) уведзены ў эксплуатацыю электрафікаваны ўчастак Беларускай чыгункі Мінск – Барысаў

40 гадоў з часу ўводу ў эксплуатацыю (1974) 1-й чаргі Вілейска-Мінскай воднай сістэмы – галоўнага гідравузла і вадасховішча

28 95 гадоў з дня нараджэння Ігнаценкі Іларыёна Мяфодзевіча (1919 – 2002), беларускага гісторыка, акадэміка Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі

29 80 гадоў з дня нараджэння Тарасава Віктара Паўлавіча (1934 – 2006), беларускага акцёра, народнага артыста Беларусі, народнага артыста СССР

31 110 гадоў з дня нараджэння Варвашэні Івана Дзянісавіча (1904 – 1957), партыйнага і дзяржаўнага дзеяча Беларусі, аднаго з арганізатараў і кіраўнікоў падполля і партызанскага руху на тэрыторыі Мінскай вобласці ў гады Вялікай Айчыннай вайны

***

90 гадоў назад (1924) пачаў выдавацца часопіс для дзяцей і падлеткаў "Беларускі піянер" (у 1929 – 1941 гг. меў назву "Іскры Ільіча", з 1945 г. "Бярозка", з 2012 г. уваходзіць у склад часопіса "Маладосць")

50 гадоў назад (1964) скончана будаўніцтва буйнейшага ў Беларусі рачнога порта Пхоў (на р. Прыпяць, каля г. Мазыра)